

Déli Hirlap

BÁNSÁGI
MAGYAR NAPILAPCSÜTÖRTÖK, 1932, OKTÓBER 13.
TIMISOARA—TEMESVAR, VIII. ÉVF. 233. SZAM.FŐSZERKESZTŐ
VUCHETICH ENDRE DE.

Csütörtökön estig utlevéllel még jelentkezhettek a 14-iki filléres gyorsca a Déli Hirlappal

Megtörtént

városi nagytanácsnak jogaiba való visszahelyezése. Nem különösebb rokonnyelv az egyes pártok politikája iránt érzett arra a magyarságot, hogy a két év előtt a községi választások ügyében létesített paktumot betartsa, mert hiszen ezen idő alatt sok minden megváltozott. Tisztán magyar becsület kérdése volt, hogy az akkor létrejött meggyezést tiszteletben tartsuk a magunk részéről. Be kellett tartanunk a paktumot, mert még nem veszítette érvényét. Hiszen a közös listával történt választásból kikerült, a múlt évben törvénytelennül feloszlott és tegnap — részben jogaiba visszahelyezett régi nagytanács megalakításáról volt szó. A mostani kormány jóvoltából módosított törvény alapján csak részben nyerte vissza aigait, mert ha bekövetkezett volna a teljes restitutio in integrum, — és ennek mellett volna megtörténnie — akkor nem lett volna szükség új vezetőség választására. Román és éppen nemzeti pártokról hangzott el a felszólítás a tegnapi közgyűlésen, hogy a kormány tartsa távol a politikát a városi ügyektől. Az a törvény azonban, melyek alapján a régi tanács visszahelyezéstörténi, a politika érvényesülésének útját a város vezetésében. Nemesak azt nyit, de ez a cél is, mert különben rendelték volna a teljes visszahelyezést azzal a vezetőséggel, mellyel törvénytelenül feloszlatták. A pártok meggyezése végeredményben erre a válaszsra is szólt, azonban azt kellett tapasztalni, hogy éppen a kormánypart részéről már a korelnök kijelölésénél megtagadták ezt a paktumot. És meg kell mondani azt is, hogy keserű csalódást okozott a második alpolgármesterségi gyűlésen is, ugy a kormánypart, mint a zsidók és zsidók magatartása. Ez is előzetes megállapodás tárgya volt és elvárta volna a magyarság, hogy ugy a románok, mint a svábok részéről támogatás a magyar indítványt. Azonban ez nem történt meg. Ahogyan az alpolgármesterségi elvi kérdés, ugy a csalódás is elvi, mert a jelek nem arra mutatnak, hogy a visszahelyezett nagytanács működni is fog. Ertesüléseink ugyanis azt szólnak, hogy a tegnapi megalakulást tényét megtagadják a revíziós bizottságnál, ami a hivatalbalépést hónakkal kitolja. Közben pedig az ideiglenes bizottság viszi majd az ügyeket —

a választásokig. És éppen ezen előbbutóbb bekövetkező választásokra való tekintettel nem szabad elfelejteni azokat a tanulságokat, melyeket a tegnapi

városi nagytanács megalakulás a jövőre nyújt. Egy bizonyos: paktumot csak úgy szabad kötni, hogy megnézzük kivel kötjük és olyan garanciákat kell

kapnunk, amelyek lehetetlenné teszik a vállalt kötelezettségek alóli kibúvást. Tíznyit ért nekünk, magyaroknak a városi nagytanács visszahelyezése.

Junian és Titulescu körül csoportosulnak ma a belpolitikai front eseményei

A konverzió parlamenti tárgyalása során Junian volt miniszter — mint ismeretes — súlyos ellentétbe került a nemzeti parasztpárt vezetőségével. Juniant a konvertálási módosítás nem elégitette ki és ennek nyíltan kifejezést is adott, amikor a javaslat ellen erősen állást foglalt. Már akkor beszélték, hogy Junian levonja állásfoglalásának következményeit és kilép a pártból. Az a de verul tudni véli, hogy Junian kilépési levelét már át is adta Maniu Gyulának. A pártvezetőség azonban egyelőre nem hozza nyilvánosságra a

levelet. Remélik ugyanis, hogy sikerülni fog Juniant a pártban megtartani. Junian maga erről a kérdéssel egyelőre nem nyilatkozik, hanem bevárja a Gorj-megyében jövő héten tartandó népgyűlést. Ezt az alkalmat fogja felhasználni arra, hogy részletesen nyilatkozzék. Hír szerint híveinek szabad kezét ad arra vonatkozólag, hogy kilépnek-e a pártból, vagy bent maradnak. Éppen ugy nem lehet tehát véglegeseknek elfogadni azokat a híreszteléseket sem, amelyek szerint Junian külön pártot alakít. A Junian-kérdés pillanatnyilag

eltörpül a Titulescu-várákozásban. Az új külügyminiszter valószínűleg csak vasárnap tér vissza az országba. Nincsen kizárva azonban, hogy Mihalache és Madgearu kíséretében már pénteken megérkeznek. Mindössze pár napig marad az országban, mert nyomában Genfbe utazik a tárgyalásokra. Titulescu, aki tegnap Párisba érkezett, ahol találkozott Mihalacheval és Dinu Cesianu párisi követével, hosszas telefonbeszélgetést folytatott Vaida miniszterelnökkel.

A horvát forradalmi szabadcsapatok letörésére a belgrádi kormány ágyut és gépfegyvert küld

Egyre újabb jelentések érkeznek az európai centrumokba a horvátországi forradalmi mozgalmakról. A jelentések azt mutatják, hogy ezek a mozgalmak mindinkább nagyobb arányokat öltenek és már igen nyugtalanítják a belgrádi kormányt. Horvátországban szabadcsapatok portyáznak, amelyek számos helyen megtámadták a csendőrorjáratokat. A jugoszláv kormány

Lica vármegyében kétezer csendőrt mozgósított a szabadcsapatok letörésére. Ezenkívül hegyi útegek és gépfegyveres csapatok is kivonultak. Novitól lefelé a tengerpartot cirkáló tartják blokád alatt és azonnal megkezdik a tüzelést, mihelyt a szabadcsapatok mozgolódásait észreveszik. Szebenicoiban a forradalmárok pokolgéppel felrobantották a vámhivatalt. Csukoszi-

vác községben az esperesplébánost, aki szerbbarát érzelmei miatt nem volt népszerű, megölték. Amikor a forradalmárok csendőrökkel ütköznek meg, sok helyen a szerb parasztokat maguk előtt hajtják golyófogóknak. Délhorvátországban a nyugtalanlás tetőfokra hágott. Kiderült, hogy a felkelők jó része volt katonák közül került ki.

Klebensberg Kunó volt magyar miniszter tifuszban meghalt

Klebensberg Kunó gróf, volt magyar miniszter, tegnap este hét órakor a Korányi-klinikán ötvenhét esztendőskorában meghalt. Klebensberg egy hét előtt tifuszban megbetegedett és noha állapota egyre rosszabbodott, mégis biztalt felépülésében. Néhány nap előtt beszállították a klinikára, ahol most minden gondos ápolás ellenére meghalt. Halála hírére nemcsak Magyarországon, hanem a külföldön is nagy részvétellel fogadták.

Klebensberg Kunó gróf, aki mint egyetemi tanár és mint publicista is első-

rangu volt, már a háboru előtt dolgozott a kultuszminiszteriumban, ahol felvitte az államtitkárságra. Államtitkár korában egy alkalommal a háboru idején Temesvározt is járt. Miniszter első ízben 1921-ben lett az első Bethlen-kormány idején, amikor a belügyi tárcát vállalta el. Mint belügyminiszter alaposan neki látott a rendcsinálásnak és leszerelte a már közbajjá lett különítményeket. 1922-ben átvette a kultusztárcát és azt a Bethlen-kormány lemondásáig, 1931 augusztusáig tartotta meg. Mint kultuszminiszter elsőrangú szakfőnök és

kulturaterjesztőnek bizonyult. Ötezer modern iskolának a létesítése fűződik a nevéhez. A szegedi, pécsi és debreceni egyetemi építkezések az ő hozzáértését dicsérik. Létesítette a római, berlini és párisi magyar intézeteket, a bécsit pedig tökéletesítette. A belöldi és külföldi egyetemeken tanuló magyar ifjúság részére számos ösztöndíjat létesített. A községek részére könyvtárakat teremtett és az ő buzdítására szereztek be maguknak a falusi gazdakörök és egyesületek rádiókat. Temetése iránt még nem történt intézkedés.

Tanulság a városi naggyűlésről

Bealkonyult már az egészségtelen paktumoknak, melyek csak csalódást hozhatnak a magyarságnak

Tegnap délelőtt már tizenegy óra előtt sifulásig megtelt a temesvári város-áza nagyterme, amelyben végbement a vály feloszlattott nagytanácsnak jogai a való visszahelyezése. A teljesen átkötött teremben a régi tanácsstagok legényül mozogtak és nem igen találtak helyüket. Így a pártok szerinti csoportolás nem sikerült teljes mértékben. A közönség főleg az ifjuncukások soraiból állt ki, akik éltek is az alkalommal és akinek többet szoltak bele a tárgyalás menetébe, mint a tanácsstagok maguk.

A hangulat meglehetősen izgatott volt, mert az utolsó pillanatban derült ki, hogy a nemzeti parasztpárt nem a városi polgármester jelölése mellett fogadta állást, hanem Nicolaevici Pál ügyvédét jelölte.

Ez volt legalább a látszat, mivel egy Bocu által aláírt ívet mutattak, amely szerint a pártvezetőség a jelölést így kívánja. Kell állapitanunk, hogy a kormányznak nem valamennyi tagja fogadta el az ukázát, ami azután a szavazás eredményében is kifejezésre jutott. Izgatott csoportok tárgyalták az eshetőségeket, de biztosat senki sem tudott meg tippelni sem lehetett, mert némelyik keretein belül sem volt még kialakult álláspont.

Az első meglepetés

Ennek körülmények között nyitotta meg az ülést Nicolau Konstantin igazgatási vezérfelügyelő és közölte, hogy a régi tanácsot az újonnan módosított közigazgatási törvény értelmében feloszlatták.

Az első meglepetés már a korelnök kijelölésénél történt, mert a megállapodás ellenére éppen Nicolaevici Pál indítványára Munteanu György görög katolikus vikárius fogadta el az elnöki széket. Feltűnést keltett ez azért, mert az értekezlet, amelyen Nicolaevici is részt vett, Engels drt jelölte korelnöknek, mivel a városi tanácsstagok között ő a legidősebb.

Zaj a kommunisták táborában

Munteanu György korelnök melegen fogadta a tanácsot, majd a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Probst és Bárdossy Augustin dr. tanácsstagokat. Ezután Sagovici Sándor dr. városi főjegyző felolvasta a listát és megállapította, hogy huszonhét választott, hat jogszerinti és tizenhét helyettes tag jelent meg. Jelenleg, hogy az elhunyt Rothbart Jakab helyébe Bárdossy Augustint, Müller helyébe, aki bírói ítélet folytán elvesztette politikai jogait, Schmarda Jánosnak, a lemondott Nagy Hugó helyébe pedig Haraszti Emilét hívták meg.

A kommunisták táborában nagy zaj keletkezik és követelik, hogy Müllert hívják be a nagytanácsba.

Balta Koriolán dr. indítványozza, hogy a régi tagok mandátumát egyhangulag igazolják. Ez meg is történik.

Kosár Béla kijelenti, hogy a munkások blokkja nem veszi tudomásul a Müller ellen hozott ítéletet, mert nem ismerhetnek el olyan ítéletet, melyet a polgári társadalom által kinevezett bíróság hozott. Müller elvesztette politikai jogait, de a városi jogok gyakorlása nem politikai jog.

Mayer Gyula állandó nagy zajban: Müller a munkások képviselője és nem a polgárságé, nem vehetjük tudomásul kizárását a városi tanácsból.

Teljes visszahelyezés az lett volna, ha a vezetőséget is reponálják

Munteanu György meleg szavakkal elparentálja Rothbart Jakabot, a közgyűlés emlékének azzal áldoz, hogy a tagok felállanak helyükről, ezenfelül emléket jegyzőkönyvileg is megörökítik.

Balta Koriolán dr. volt polgármester ezután nyilatkozatot olvas fel. Megállapítja, hogy a nagytanács feloszlattása annak idején minden törvényes alapon kívül, kizárólag politikai okokból történt. A törvény módosításával visszahelyezik a régi nagytanácsot, azonban csak részben, mert elrendelik a vezetőségnek újra való választását.

A magyar tanácsstagok

magyar alpolgármestert kívánnak

Ungár Adolf dr. kért ezután szót és először román, majd magyar nyelven kifejtette, hogy a magyar tanácsstagok indítványt nyújtottak be úgy a közigazgatási vezérfelügyelőséghez, mint a prefektushoz, de a városi vezetőséghez is, melyben kérték, hogy a város lakosságának számára és az óriási munkakörre való tekintettel szervezzenek második alpolgármesteri állást is.

Közbeiktatások a kommunisták részéről: Persze, hogy közelebb legyenek a husosfazékhoz. Nem kell második alpolgármester! Egy sem kell! Csak pénzbe kerül a városnak és nincsen semmi haszna belőle.

Ungár Adolf megindokolja, hogy miért kívánják a magyar tanácsstagok a második alpolgármesteri állást is.

Tiltakozás a folytonos feloszlattások ellen

Both István tiltakozik a folytonos feloszlattások ellen. Ez sérti a lakosság jogait, de sérti a város érdekeit is. Tiltakoznak a második alpolgármesterség ellen, aminthogy tiltakoznak egyetlen alpolgármester választása ellen is. Kérdezem — mondotta — mi haszna volt például Temesvár német polgárságának abból, hogy Schmitz alpolgármester volt?

Schmitz Ferenc dr.: Annyi haszna mindenesetre volt magának, hogy segínyt szavaztattam meg számára!

Pirovsky Károly csodálkozásának ad kifejezést, hogy a kormánypárt, mely ellenében mindig küzdött az ideiglenes bizottságok rendszere ellen, most úgy alkotta meg a törvény módosítását, hogy ez pártpolitikai célokat

Közben az ifjuncukások körében állandóan nagy a zaj és különböző közbeiktatások hangzanak.

Nicolau többször kénytelen figyelmeltetni a hallgatóságot, tartózkodják a gyűlés zavarásától, mert kénytelen lesz a termet kiüríteni.

Ezután az új tagok eskütételére került a sor. Bárdossy Augustin és Mayer Gyula letették az esküt, Lica Sofronie kijelentette, hogy nem hajlandó esküt tenni. Erre megállapítják, hogy a törvény értelmében elvesztette jogát.

ségnek újra való választását.

A teljes visszahelyezés az lett volna, ha a vezetőséget is reponálják.

A feloszlattás megsértése volt a nagytanács tagjainak, de a választóknak is. A visszahelyezés rehabilitálja a szavazókat is. Kérte, hogy a kormány tartsa távol a városi tanács működésétől a politikát, mert ez csak veszélyezteti a városi érdekeket. Baltának ezen kijelentését minden oldalról helyesléssel és tapsal fogadták.

dik alpolgármesteri állás szervezését és azt kéri, hogy a mostani ülésen, ha nem is történik meg a választás, de legalább elvben mondják ki az állás szervezését.

Felkiáltás a kommunisták közül: Nincsen erre pénze a városnak! Nem kell!

Ungár Adolf: Tudom, hogy nincsen pénze és éppen ezért

a magyar tanácsstagok kötelezően kijelentették, hogy amennyiben közülük kerülne ki az alpolgármester, ez ebben a költségvetési évben nem reflektál fizetésre. Tiszteletbeli állás lenne. Dolgozni akar.

Nicolau Konstantin kijelentette, hogy az indítványt jegyzőkönyvbe foglalják, de a döntés maradjon a következő ülésre.

szolgálhatson.

Felesleges a vezetőséget újra választani. Egyedül az autonómia biztosítja a jó városi közigazgatást.

Novac Traján, akit a szocialisták listáján választottak meg, de most újra másfelé orientálódik: Ne üzzön demagógiát. Hiszen a szocialisták is elfogadták az ideiglenes bizottsági tagságot!

Ezzel a vita véget is ért és a választásokra került a sor. Névszerinti titkos szavazással

a polgármesteri választásnál Balta Koriolán dr. és Nicolaevici Pál dr. egyformán tizenhárom-tizenhárom szavazatot kaptak.

Valóban

páratlant nyújtunk
szövet és **flanell**
ujdonságokban
vászonárúk és
paplanokban

Segesvári selymek gyári áron

LOUVRE

Józsefváros

Tekintse meg kirakatainkat.

Müllerre hét szavazat esett, két szavazócédula üres volt. A szavazás eredményét felterjesztik a belügyminiszterhez, aki a törvény értelmében a jelöltek közül kinevezi a polgármestert. Az alpolgármesteri állásra Schmitz Ferenc dr. megkapta az abszolút többséget, huszonöt szavazatot. Az állandó választmány tagjai lettek Bárdossy Augustin dr., Hajdu Frigyes dr. és Engels Béla dr. egyenként harmincöt-harmincöt szavazattal, Todorescu husz és Oprean kommunisták tizenkilenc szavazattal. Póttagok lettek Veterány Viktor dr. huszonkilenc és Popovici Virgil harmincegy szavazattal. Az igazoló bizottság tagjai lettek Carje Valér, Titz Antal és Nobel Sándor egyenként harminc, Veterány Viktor dr. harmincegy és Magyar Lajos huszonhét szavazattal. A többi bizottságot a következő ülésen választják meg, ha — az ülés összehívására sor kerül.

Papiron

megítélt kártérítésük
kiizetését sürgetik

Az új bázisai vágány miatt Szabadfalun annak idején — mint megirtuk — nagy elégedetlenség uralkodott. Sokan nem voltak megelégedve a nekik kisajátított földjeikért följárult kártérítési összeggel és Bogdan Antal dr. volt prefektus utján perelték a várost. A törvényszék huszonnyolc szabadfalusi birtokosnak holdankint negyvenezer lei kártérítési összeget ítélt meg és ezt az ítéletet a tábla is jóváhagyta. Ennek ellenére azonban ezek, akik kivétel nélkül mind szegény emberek, a megítélt kártérítést mindmáig nem kapták meg. Tegnap küldöttségileg jelentek meg a városházán és arra való hivatkozással, hogy a pénzre feltétlen szükségük van, mert a rossz termés miatt vetőmagot sem tudnak vásárolni, kérték a nekik járó kártérítés kiutalását. A városházán megígérték, hogy a szükséges források elintézése után a pénzt kifizetik nekik.

Vaida miniszterelnök a királynál.

Vaida Sándor miniszterelnök tegnap Színájában utazott, ahol a királynak jelentést tett a politikai helyzetről, valamint a parlament által megszavazott törvényekről.

Képhezterezés gyári árban!

Neves művészek
állandó modern képiállítása

Bergenthal

Belváros, Hunyadi-utca 3.
Blond és ovál keretek
gyári árban.

Gömbös bemutatkozása a parlamentben:

A béke megkötésekor Magyarországgal szemben ellenséges érziület uralkodott és meg vagyok győződve, hogy rövidesen elkövetkezik Magyarország rehabilitálása

A magyar képviselőház tegnap délelőtt ülést tartott, hogy fogadja az új kormány bemutatkozását. Az ülés iránt az összes pártok részéről nagy érdeklődés mutatkozott és a képviselők teljes számban jelentek meg. A karzatok is zsúfolva voltak közönséggel. Az új kormány Gömbös Gyula miniszterelnök vezetésével teljes számban vonult be az ülésterembe. Gömbös miniszterelnök nem eddigi helyét foglalta el, amelyen mint honvédelmi miniszter ült volt, hanem Bethlen István gróf egykori helyét. Almásy László elnök nyitotta meg az ülést. A megnyitás után Gömbös miniszterelnök állott föl, kijelentette, hogy kormányzó üzenet érkezett és azt nyomban átadta az elnöknek. Almásy elnök felbontotta az iratot és azt átadta a jegyzőnek, aki felolvasta.

Az iratban Horthy Miklós kormányzó üdvözlését küldi a képviselőháznak és közli, hogy Károlyi Gyula gróf miniszterelnököt saját kérelmére fölmentette és helyébe Gömbös Gyulát nevezte ki miniszterelnöknek. Almásy elnök bejelentette, hogy a képviselőház a kormányzó üzenetét tisztelettel tudomásul veszi.

Azután közölte, hogy Puky Endre képviselőházi alelnök külügyminiszterrel történt kinevezése miatt tisztségéről lemondott. Indítványozta, hogy hat évi eredményes alelnöki működéséért a ház köszönetét fejezze ki. A szocialisták és a független kisgazdák kivételével a képviselőház a köszönetet megszavazta.

A munkásság és a szocialista párt

Azután a képviselők általános figyelmébe között Gömbös állott fel szólásra, hogy elmondja a kormány programját. Beszéde elején köszönetet mond elődjének az ország érdekében kifejtett munkásságáért, majd beszél az általános világválságról, amelynek egyik jelensége az, hogy a polgárság szemben találja magát a munkássággal. Ezen a téren helyre kell állítani az egyensúlyt. A szocialista párt nem sajátíthatja ki a maga részére a munkásságot.

Meg van róla győződve, hogy a munkásság szívesen helyezkedik el más keretek között is. Azután szólt a páneurópai tervről, amelyről azt mondotta, hogy igen szép gondolat, azonban kivihetetlennek tartja. Szerinte sokkal előnyösebb volna a keleturópai államoknak gazdasági együttműködése, amelyben Magyarország vezető szerephez juthatna. Azután áttért a békeszerződésekre és így folytatta szavait:

— A békeszerződésekről azoknak létrejötté óta kiderült, hogy rosszak, ami nem is csoda, mert hiszen azokat ellenséges atmoszféra közben teremtették meg. Magyarországot a békeszerződés nemcsak politikailag, hanem gazdaságilag is érezhetően sújtotta.

Azért törekszünk a békeszerződés békés revíziójára. Ma-

gyarországgal szemben a békekötéskor ellenséges érziület uralkodott, meg vagyok róla azonban győződve, hogy rövidesen elkövetkezik Magyarország rehabilitálása.

Szólnom kell a leszerelésről is és ezen a téren csak azt jegyzem meg, hogy Magyarország nem kíván fegyverkezni, azonban szuverénitását mindenkor meg fogja védeni. A mai szomorú állapotok egyik oka az is, hogy az emberekben a vallás érzése igen meggyengült és a hi-

Nem kell az elnyomásban aiapuló hatalom az új miniszterelnöknek

— Kilengéseket és túlzásokat semmi téren nem fogok túrni. A gondolat szabadságát és minden közszabadságot tiszteletben tartok. Nincsen azonban igazuk azoknak, akik engem azzal gyanúsítanak, hogy diktatórikus hatalomra törekszem. Az elnyomásban alapuló hatalom nekem nem kell. Bejelentem ezúttal azt is, hogy az általános titkos választójog alapján állok, amit azért kell megcsinálni, hogy abból a nemzetnek haszna legyen és nem megfordítva. Gazdasági

Rövid életű lesz a szocialisták uralma a tömegek fölött

A szocialisták itt közbekiáltanak, mire Gömbös ezekkel a szavakkal fordul feléjük:

— A munkástömegek alig várják, hogy hozzánk csatlakozzanak. Meg fogják látni a szocialisták, hogy uralmuk a tömegek fölött rövid életű lesz. Gazdasági programunkhoz tartozik az is, hogy a hiteléletet fel akarjuk támasztani. Az árak szabályozását az áralakítási bizottság fogja végezni. A közüzemek közül csak azokat tartjuk meg, amelyekre az állam létérdeke szempontjából szükség van. A többit megszüntetjük.

A kartellekkel szemben most készül a törvény, amely megfékezi a kartelleket.

Külkereskedelmiünk számára új piacokat akarunk teremteni. Ami a munkanélküliséget illeti, ezzel a kérdéssel alaposan foglalkozunk. Annnyit azonban már most mondhatok, hogy segélyezés rendszeresen nem lesz. Segély helyett majd munkát adunk. A segély demoralizál. Ha

A fiatalság előny a nőknél.

G a l Gaszton kisgazdapárti úgy találja, hogy Gömbös programjában sok a líra és a fantázia, azonban sok értékes részlete is van.

Gömbös arra hivatkozik, hogy a kormány a fiatalok kormánya. A fiatalság nem arra való, hogy vezessen. A fiatalság előny a nőknél, de nem a politikában.

Szükségesnek tartja, hogy a kormány a közszabadságokat teljesen állítsa vissza.

tetlenség mindinkább erőt vett. Szükségesnek tartom, hogy az emberek lelki élete megváltozzék, megjavuljon. Szükségesnek tartom a felekezetek közötti egyetértést és a keresztény vallások közti békekötést. Revideáltam a zsidókkal szemben való álláspontomat is és

magyar testvérnek ismerek el minden zsidót, aki magát magyarnak vallja és részt kíván venni az országért folyó közös munkából.

téren szükségesnek tartom a költségvetés egysúlyozását. Töreksem mindenben a takarékosra és az olcsóság elérésére. Minden mozgalmat, amely az adófizetés ellen irányul, le fogok törni.

Adóra az országnak szüksége van és természetes, hogy adóreformra is szükség van. Nem fogom megengedni, hogy a pengő értékét lerontsák és nem türöm az inflációt sem.

rátérnénk a rendszeres segélyezésre, ez az örvény felé sodorna minket és a lejtőn nem volna megállás.

A miniszterelnök szavait így fejezte be:

— Mindenkiem szívesen fogadom a tanácsát, amely az ország érdekében való.

Nem uralkodni akarok, hanem szolgálni akarok lenni a nemzetnek.

Gömbös szavai után viharosan zúgott fel a taps és az éljenzés. Sokan járultak a miniszterelnök elé s gratuláltak. Bethlen István gróf is odasietett és melegen megszorította Gömbös kezét.

Östör József egységspárti arra kérte Gömböst, hogy a revízióról ne feledkezzen meg soha.

Thury Béla keresztény gazdasági párti kijelenti, hogy pártja adott esetekben mindig támogatni fogja a kormányt, azonban függetlenségét mindig megtartja vele szemben.

de nem előny a politikában

A miniszterelnök azt állítja, hogy nem lesz infláció. Tehát a deflációs politikát akarja követni, de ezzel is vigyázni kell. A moratóriumnak csak ott van helye, ahol igazán szükség van arra. Helyesli a kartellek elleni állásfoglalást, meg van azonban győződve, hogy a kartelleket nem lesz könnyű letörni. Helyteleníti a vámtörvényeket.

Bethlen István feláll, valamit mond, de a lármában nem lehet hallani. G a l Gaszton folytatja beszédét és

sürgeti, hogy a belső vámokat is törle a kormány. Gömbös szándékai nagyon szépek, de kérdés, mennyit tud ezekből megvalósítani.

A független kisgazdapártnak a kormánnyal szemben való magatartása attól függ, hogy a kormány a szép programból mennyit valósít meg.

A képviselőház ülése ezzel véget ért. A kormányprogram megvitatását nem folytatják. A szocialisták képviselétől Peyer Károly fogja elmondani a pálláspontját. Ugyancsak a mai ülés töltik be a Puky lemondásával meüresedett alelnöki állást is.

Intrikajáték kezdődik francia-angol résről Németország ellen

Herriot francia miniszterelnök szerdán Londonba utazik. Macdonald csütörtökön tárgyal. Politikai körökben úgy tudják, hogy Herriot a megbeszésen meg fogja kísérelni, hogy a német egyenjogúsági követelést összeegyeztesse Franciaország biztonsági követelésével. A német lapok Macdonald és Herriot tervbevett londoni konferenciájának kapcsolatban azt írják, hogy megkezdődött a diplomáciai intrikajáték Németország ellen. A kormányhoz közel állók szerint Herriot és Macdonald találkozására ellentétben áll a német kormánnyal azzal az előfeltétellel, hogy a nagyhatalmaknak az öthatalmi konferenciát megelőzően nem szabad egymás között megállapodniuk abban, hogy egységes lépnek fel Németországgal szemben. Az angol és a francia miniszterelnök előzetes konferenciájának célja, a lap szerint kétségtelenül, hogy egységes angol-francia frontot hozzon létre és az öthatalmi konferencián azután megkísérelje rákényszeríteni Németországra a közös tervet. A lap legnagyobb része élesen támadja francia kormányt, amely mindent megtesz, hogy megakadályozza a diplomáciai feszültség enyhülését. Valamennyi hangsúlyozza, hogy Németországnak végeredményben semmi különösebb érdeke sem fűződik az öthatalmi konferencia megtartásához, hiszen a konferencia eredménye amúgy is csak az lehet, hogy az egykori szövetségessé nagyhatalmak nyomást próbálnak majd gyakorolni a német kormányra és kényteleníteni akarják, hogy vegyen részt új a leszerelési konferencia tanácskozásain, anélkül, hogy biztosítanak számára a kért engedményeket. Ha a londoni öthatalmi konferencia mégis csak létrejön, — írják a lapok — akkor a német delegációnak azzal az elhatározással kell Londonba utaznia, hogy jöjjön ki a becsületes nem, mint a hazánknak.

BUNDÁT
szépet olcsón
BOTZ szücs készíti
IV., Hunyadi-ut, az udvarban

DELA LIPINSKAJA

a világhírű chanson és előadóművésznő egyetlen estélye 15-én, szombaton a városi színházban. Jegyek elővételben szerdától válthatók a színházi pénztárnál.

HIREK

Finita*)

Izzó csókot nem esd ajkam,
Szivemben elhamvadt tűz.
Elnémult bennem rég a dallam,
Amerre járok, bánat űz.

A szenvedély zugó viharja
Széttépte az én hitemet.
S jobb is lesz, ha csöndes sirba
Az élet sodra eltemet.

Imakönyv

Imakönyv
Ragyogó két szemed.
Abból sugárzik
Az üdv s szerelmed.

Ajkad rubin,
A szó, mely róla elszáll,
Olyan csipkés,
Olyan andalító,
Mint a lengő rózsaszál!

Imakönyv

Ragyogó két szemed.
Könyvek közt, óh, hányszor
Ejtem megigéző neved.
Az a kéz, amely feléd
A hit kelyhét nyújtja,
Olyan ékes,
Olyan tiündöklő lesz,
Mint a napsugár
Csillogó útja!

*) Szöllős Gyula volt temesvári lapírókollegánk most sajtó alatt álló allomások című kötetéből, amely még október hónapban Kassán jelenik meg.

Yo-Yo

A yo-yo lesz az új szó, amelyet meg kell tanulnunk. Párisban a vicclapok olajokat szentelnek neki, a Ric et Rac gyeneseen yo-yo számot adott ki, Berneben az előkelő Westendben klub alakult, ahol gramofonszó mellett yo-yo lyik, Budapesten majd szétmennek az emberek a yo-yozástól. Tegnap este végbevonult Temesvárra is a yo-yo. Este azazafelé menet a villamosban rajtam kiült csak egy bakfis ült, aki hol az ablakon pislogott ki, hol meg az orrát piszolta. A korzó végénél egy társaság állt fel, jól szituált, jókedvű emberek. Ez egyik gavallér elővett zsebéből valamilyen lapos korongot és egy fonálon leeresztette. A korong leszaladt, majd sírán felesvarodott. Ez volt a yo-yo. Ez az a legendás csudaszerszám, amivel már féleüröpat megbolondították. A kazuz szájáta bámult, a bakfis pillanakra fegyverszünetet kötött az orrával, yo-yo pedig hidegen, mint valami előkeidegen futott le-fel a fonálon. Közben zegett is valamit. Talán olyasformát, hogy ó, ti bolond emberek! Milyen jó, hogy én vagyok, ugy-e? Elfelejtitek, hogy adót kell fizetni, hogy az asszony otthon, hogy éhesek vagytok, hogy a szomszédok, hogy mások nem fájnak, ez mind kimegy a fejetekből, fontos csak az, hogy én pontosan csavarodjak le a zsinóron. Yo-yo.

A MAGYAR STATÁRIUM MEGTÜNTETÉSE. A magyarországi hivatalos lap mai száma közli a statárium megszüntetéséről szóló igazságügyi rendeletet. Ezzel egyidejűleg megszűnik az október 23 óta a gyűjtogatásra érvényes rögnitélkezési rendelkezés is.

IDŐJÁRÁS. Tegnap az egész Bánságban szép meleg őszi nap volt. A hőmérő a napon délben harmincnöve, árnyékban huszonhat fok meleget mutatott. Egész Középeurópában nyári időjárás van zivatarokkal, villámlással és meleggel. A meteorológiai intézet jelenti: Enyhe időjárás várható továbbra is, helyenkint változó felhőzetrel és esetleges zivataros esőkkel.

— **Károly király születésnapja.** Károly király vasárnap, október 16-án ünnepli meg születésnapját. Ebből az alkalomból az összes templomokban istentiszteletek lesznek. A kormány valamennyi tagja vasárnap Szinájába utazik, hogy a királynak születése napja alkalmából szerencsekívánatait fejezze ki. Az uralkodó a kormány tagjait villásreggeli vendégül látja.

— **A budapesti Nemzeti Színház új igazgatója.** Hevesi Sándor, a budapesti Nemzeti Színház igazgatója, hosszabb betegszabadságra megy, amely idő alatt Márkus László, az Operaház főrendezője fogja helyettesíteni. Valószínű, hogy Hevesi betegszabadsága leteltével nem tér vissza többé a Nemzeti Színház élére, hanem utódjául Márkus Lászlót nevezi ki.

— **Urodonal a legismertebb és az egész világon legelterjedtebb szer a vese kimosására, mely megtisztítja a szívet, a májat, az idegeket, izmokat és ízületeket a huygysavas lerakódásoktól és így megóvjaa a szervezetet oly betegségtől, melynek különben áldozatul esne. Urodonal alaposabban hat, mint a legtöbb ásványvíz és a só.**

— **A villamos elé vetette magát.** Bukarestben tegnap délután Vitan Tudor ötvenéves nyugdíjas őrmester a villamos elé vetette magát, amely halálra gázolta. Vitan egy órával előbb a klinikán járt, ahol megvizsgáltatta magát. Lehetséges, hogy öngyilkosságát betegsége miatt követte el. Nem lehetetlen azonban az sem, hogy a nyugdíjasnyomor kergette a halálba.

* **Jack London: A Mayák kincse.** Jack London minden könyvében, a drámaian pergő események mögött, a cselekmény széles epikájának háttérében, van valami lírai. Nyugtalan, kóbor lélek Jack London lelke: alakjai is az amerikai nagyvárosok mai zajos, dübörgő életéből vetődnek el a mult rejtett mesés országaiba. A „Mayák kincse” című műve három szerelmes szív megragadóan szép története egy izgalmas, epizódokban bővelkedő, érdekes kalandregény keretében. A három főszereplő testi és lelki berendezésének elénkvetésében és a letűnt dicső mayák mai elkorcsosodott utódjaikkal folytatott izgalmas kimeneteli összeütközések leírásában önmagát multa felül a nagy amerikai elbeszélő. A Jack London sorozatos munkáinak ez a nemes kiállítású regénye az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára füzve eddig 174.— lei volt, most árleszállításban 84.— lei minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az árleszállítások nagy jegyzékét.

Uraim!

Vásároljanak

öltöny- és kabátzöveteket,
valódi angol Dejalen
és ruplinokat

Fortuna divatruházban
Gyácváros, Kossuth-tér

Izlésben és árban a legtöbbet nyújtjuk!

Pénteken délelőtt tíz órakor indul a bánsági filléres gyors Temesvárról Budapestre

Pénteken délelőtt tíz órakor indul a bánsági filléres gyors Temesvárról Aradon át Budapestre és tegnap olyan nagy volt a jelentkezők ostroma részvételi helyekért, hogy a magyar államvasutaktól telefonon még egy kocsit kellett rendelni.

Csütörtökön délelőtt tíz órakor a Déli Hírlap kiadóhivatalában megkezdjük a jegyfüzetek kiosztását. Vidékiek a pályaudvaron vehetik át a számozott helyet biztosító és kedvezményekre jogosító jegyfüzetet — pénteken az indulás előtt.

A filléres gyors menetrendje a következő:

Temesvár indul	d. e. 10.00
Lökösháza érke.	(középeurópai idő) 11.45
Lökösháza ind.	12.25
Békéscsaba érke.	12.55
Békéscsaba ind.	12.56
Mezőtur érke.	1.53
Mezőtur ind.	1.54
Szolnok érke.	2.38
Szolnok ind.	2.45
Budapest nyugati p. u. érke.	4.30

— **Valótlan hír egy merényletről.** Egyes lapok olyan hírt közöltek, mintha a konstancai királyi kastély ellen merényletet kíséreltek volna meg. A hír félreértésen alapszik. A kastély, amely különben már évek óta a honvédelmi minisztérium tulajdonába ment át, a Tiszti Kaszinó elhelyezésére szolgál. Néhány nap előtt egy autó száguldó gyorsasággal robogott el a kastély előtt. Ez az örök gyanusnak tünt fel és az autó után lött. Semmiféle merénylet azonban nem történt.

Visszaindulás Budapestre október 18-án hajnalban öt perccel félegy óra előtt és megérkezés Temesvárra 18-án, kedden reggel nyolc óra előtt. Utasaink tehát a pénteki és a hétfői estét is még Budapesten tölthetik.

A menetrendet úgy állapítottuk meg, hogy a vidéki utasok pénteken reggel indulhatnak otthonról és Temesvárot csak átszállnak a fogadásukra készen álló különvonaton számukra biztosított számozott helyekre.

Négy éven aluli gyermekek ingyen utaznak, csak a vizumdíjat kell megfizetni.

Aki tovább akar tartózkodni Budapesten, azt megteheti, mert a mi vizumunk három hónapig érvényes.

Saját tapasztalt és ügyes kísérőnk megy az utasokkal. Rendelkezésre áll mindenkinek az uton és Budapesten.

Csütörtökön estig még felveszünk olyan jelentkezőket, akiknek utlevelük van.

— **A Palace-bar Temesvár szenzációja,** mert csodálatos fényhatásai, büvös hangulata, művészi műsora, kitünő zenéje, szolid árai és elsőrendű italai a legnagyobb vonzerővel bírnak.

— **Elkobozott budapesti hétfői ujság.** Nagy meglepetést keltett, hogy a hétfőn este Temesvárra érkezett A Reggel című budapesti hétfői ujságot, amelynek Lázár Miklós a szerkesztője, elkobozták. Detektívek járták sorra az ujságárusokat és elszedték a náluk talált lappeldányokat. Hogy mi volt az elkobzás oka, az ismeretlen.

* **A Déli Hírlap Budapestben állandóan olvasható a dunaparti Bristol-szálloda halljában.**

Általános beszéd tárgyát képezik

olcsó áraink. Nagy választék perzsák, félperzsák, perzsaláb- és breitschwanzláb, csikó, mókus és mindennemű más nemes és nemesített szőrmeárukban

Tel. 20-71

„SKIN”

szőrmeáruház, Timişoara IV.,
Bulv. Carol (Hunyadi-ut) 18. (Küttl-tér,
a Simonis-péküzlet mellett.)

En gros!

Tekintse meg áruraktárunkat
véteikényszer nélkül.

En detail!

Mindenkit érdekel!

Mielőtt téli tüzfizakütségletét fedezi, el ne mulasszon egy probarendéssel meggyőződni, hogy már 160.— leltől kaphat egy méter jó fűzifát.

Salamon és Tsa

Józsefváros, Pályaudvar-sor 2.,
a Begamalommal szemben.
Telefon: 12-53.

— A piaci biztos nem tisztviselő. A város vezetősége nemrég Carabas Jánost és Teodorescu Simont piaci biztosokká nevezte ki. A kinevezés ellen Prevaritura Miklós és Popa György a revíziós bizottsághoz felebbeztek. A revíziós bizottság tegnap a felebbezést elutasította azzal, hogy a piaci biztosok nem tisztviselők, hanem havibéres alkalmazottak, akiknek járandóságaira a város rendkívül költségvetésében fedezet van.

— Két életunt nő. Tegnap két öngyilkossági kísérlet történt Temesvárott. Az egyik öngyilkosjelölt a huszonkét éves Nodjel Erna tanítónő volt, aki az erzsébetvárosi Mühle Vilmos-utcában levő lakásán patkányméreggel megmérgezte magát. Tettét azonban még idejében felfedezték és kórházba szállították, ahol gyomormosást végeztek rajta. Öngyilkosságot kísérelt meg a Kardos-telepen lakó tizennyolc éves Schneider Éva munkásnő is, aki kószodaoldatot ivott. A mentők őt is a kórházba vitték. A két leány kétségbeesett tettének okát még nem ismerik, mert levelet nem hagytak hátra és állapotukra való tekintettel nem is hallgathatták ki őket.

Férfiszövetek

120 lejtől kezdve a legfinomabb angol minőség mélyen leszállított árak mellett kaphatók

Rabong és Schneidernél

Temesvár-Belváros, Szent György-ter
Róm. kath. püspöki palota.

— Uj sportegylet Petrozsényban. Petrozsényban a vasutasok és városi tisztviselők uj sportegyletet alakítottak, amelynek Farkas rendőrkapitány, ismert sportember lett az elnöke. A klub, amelynek vörös-kék a színe, már a közeljövőben a gyepen is megkezdte működését.

* A Déli Hírlap Budapesten állandóan olvasható a dunaparti Bristol-szálloda haljában.

— A bánya halottai. Az angliai Lancashire kerület Leige bányatelepén az egyik akna felvonója, amelyen husz munkás volt, elszakadt és kétszáz méteres mélységbe zuhant. A munkások közül tizenkilenc azonnal meghalt. Egy pedig haldoklik.

Begovits tánciskola

október 16-án megnyílik az Ipari Szindikátus nagytermében. Belv., Jenőhereceg-utca 20.

Beiratkozások naponta d. u. 2—4-ig a táncteremben.

* A női testkultura új utjai. (Irta: Dr. Madzsar Józsefné, Jászi Alice. Második kiadás). Amerika és Németország impozáns példájára, különösen a női testkultura az, amely az utóbbi időben az érdeklődés előterébe lépett. Dr. Madzsarné, a modern női testnevelés magyarországi megteremtője, népszerű könyve alapján a laikus is tiszta képet kap arról, hogy a racionálisan megszerkesztett, minden mechanikus eszköz nélkül dolgozó torna, miként képes minden egyes izmunkat külön-külön fejleszteni, hogy a hibákat eltüntesse és az egész fizikumot modellálja, kiépítse. A gyakorlatokat bőséges utmutatások kísérik és könnyen áttekinthető rajzok illusztrálják. Ezenkívül 16 táblán számos eredeti fotográfia ad plasztikus képet a Madzsarné-féle rendszer anatómiai és esztétikai gyakorlatairól. A csinos kiállítású mű az Athenaeum kiadásában jelent meg, időleges leszállított ára 120.— lei Lepagenál, Kolozsvár. Küldje bélyegben vagy kérje utánvétellel portómentesen.

— Elutasították a Szarvas-kávéház kártérítési követelését. A temesvári ítélőtábla tegnap hirdette ki az ítéletet a gyárvárosi Szarvas-kávéház szétrombolása ügyében évek óta húzódó perben. Gerson Leó kávé ősztázezer leinyi kártérítésért beperelte az államot, mivel nem gondoskodott megfelelően a közbiztonságról. Annak idején a törvényszék Gerson Leót keresetével elutasította és ezt az ítéletet most megerősítette a tábla is.

— Nemzetközi rendőrségi kongresszus. Marineşcu ezredes, bukaresti rendőrprefektus Rómába utazott, ahol résztvesz a nemzetközi rendőrségi kongresszuson.

— Szatmár magyar polgármestert és szocialista alpolgármestert választott. Szatmárott hétfőn iktatták újból hivatalába a régi városi nagytanácsot. Mint korelnök, a gyűlést Rautiu espéres vezette. A gyűlésen — amelyen a Magyar Párt és a szocialisták többségben voltak — polgármesternek Südi László dr. ügyvédet és alpolgármesternek Kocsis László kisiparost választották meg. Az állandó választmányba két román és két magyar tagot választottak. A Magyar Párt és a szocialisták tiltakoztak az ellen, hogy a szavazást szabálytalanul folytassák, azonban Rautiu korelnök nem volt hajlandó magyar felszólalásukat engedélyezni. A magyarok és szocialisták bizalmatlansági indítványt terjesztettek be Rautiu ellen, aki azonban tovább is szabályellenesen járt el, mire a két párt tagjai elhagyták a gyűlést.

— Szeretője meggyilkolásával gyanúsították. Petra Szerafin, a Krassó-megyében levő Patas községben lakosnőt néhány nap előtt a község határában levő pusztán holtan találták. A fiatal nőt egyetlen revolverlövés ölte meg, a tettesnek azonban semmi nyoma nem volt. A gyanu utóbb Meler Rusmir, huszonhat éves ottani lakosra irányult, aki nős ember letéte a meggyilkolással hosszabb idő óta titkos szerelmi viszonyt folytatott és a hatóság ezért gondolta, hogy valami köze lehetett a véres tettehez. Melert beszállították az oravcai ügyészség fogházába, ahol vizsgálati fogságba helyezték. Többször is kihallgatták, de mivel bizonyíték ellene nem merült fel, a vizsgálóbíró ismét szabadlábra helyezte.

* Jó ellátás, kényelem, gondosság Budapesten a Park-nagyszállóban, a Keleti pályaudvarral szemben. Leszállított árak. — E lap előfizetőinek 20 százalékos engedmény.

— Ideges embereknek és lelkibetegeknek az enyhe természetes „Ferenc József” keserűviz rendes bélműködést, jó emésztést és elelegendő étvágyérzetet teremt. Világhírű ideg orvosok véleménye alapján a Ferenc József víz használata az agy és a gerincvelő megbetegedéseinek is kiválóan ajánlható. A Ferenc József keserűviz gyógyszerzetekben, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Fejszével kettévágta ellenfele koponyáját. Caldara Tudor harminchétféves és Nicá György harminckét éves nagytkváni lakosok szóváltásból kifolyólag összeverekedtek és ennek hevében Caldara fejszével rontott ellenfelének. Olyan erővel vágta fejbe Nicát, hogy koponyáját valósággal kettévágta. A szerencsétlen ember a helyszínen meghalt, Caldara pedig a csendőrség letartóztatta és az oravcai ügyészség fogházába szállította.

A rheumát legyőzhetjük, ha...

Rheuma és annak különböző fajtái.

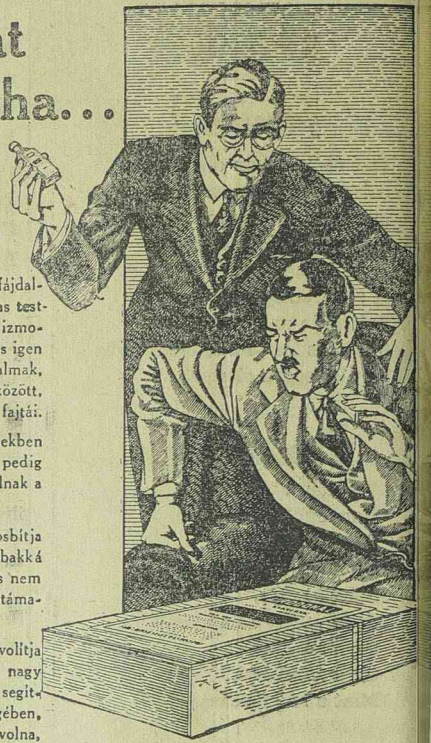
A rheuma minden fajtája: izületi, izombeli, idegrheuma stb.... ama bajok közé tartozik, melyeket a cizos, köszvényes embereknek a húgysav idéz elő.

A csontokban és izületekben beálló heves fájdalmakban mutatkozik, megduzzasztja a fájdalmas testrészeket, megnehezíti a járást és mozgást. Az izmokat is gyakran megtámadja a rheuma, amikor igen fájdalmasakká válnak. Derekszába, vesebántalmak, izomfájdalmak a mellkasban és a bordák között, nyak-rheuma stb. az izomrheuma leggyakoribb fajtái.

Éles fájdalmat okoz főleg éjjel az izületi szövetekben és inakban, az izomszövetek erős feszültsége pedig kínossá teszi az életet. Gyakran meg is dagadnak a lábak, a csuklók és a térdék.

Az évszakok változása, nedves időjárás súlyosbítja a rheumás fájdalmakat, melyek mind súlyosabbakká válnak, ha nem védekezünk ellenük idejében és nem szedünk URODONAL-t a rostos izzadmányok támadásának megakadályozására.

Urodonal kiválasztja és bőséges vizelettel eltávolítja a vérből az ott felgyülemlt savakat és így nagy megkönnyebbülést szerez a betegnek; ezenfelül segítégre van a természetnek gyógyító tevékenységében, anélkül, hogy bármily tekintetben is hátrányos volna, vagy főleg akadályozná a szervezet működését.

URODONAL

kiválasztja a vérből a húgysavat.

Minden drogueriában és gyógyszerüzletben kaphatók.

— Lippai tanár rágalmazási pere. A lippai járásbíró tegnap tárgyalta a rágalmazással vádolt Apateanu lippai tanár ügyét. Apateanu ugyanis azt hangoztatta, hogy Bocu Széver, mint a lippai kereskedelmi iskola iskolazéki elnöke, az iskola számára kapott pénzeket saját céljaira használta fel. A járásbíró tegnap tárgyalta Bocu jelentése folytán az ügyet Apateanu tanárt 2000 lei pénzbüntetésre ítélte, amely behajthatatlanság esetén 44 napi elzárásra változtatható át.

* Dr. Várady Miklós belgyógyász, szivspecialista Buziaşfürdőről hazaérkezett és rendeléseit október hó 1-től Temesvárott II., Str. Caragiale (Jókai Mór-utca) 5. sz. alatt naponta délelőtt 8—10 óráig és délután 2—4-ig ismét megkezdette. Telefon 201.

Bőröndökben

és bőrúrukban a legjobb forrás

KLEIN bőröndös

Belváros, a Piarista gimnázium és Munkásotthon özött

* Legdrágábban veszek ékszereket, zálogcédulákat. Braun, ékszerész, Küttlér 5.

— Magyar ifjusági szemle. A bászági Magyar Párt ifjusági szervezetei köré tömörült fiatalok csoportja egy szabad szemle létesítésének gondolatával foglalkozik, amely a Bászág magyar fiatalágának összefogó orgánuma lenne. A szemle szerkesztőjének Bild Ottót szemlélték ki. A szervezési munkálatok folynak és szó van arról, hogy a félhavi szemle első száma már november elején megjelenik.

— A bászági Magyar Párt ifjútagozata felkéri összes tagjait, pénteken, október hó 14-én este 8 órakor a klubhelyiségben megbeszéljőjenek össze.

Színház

Kassay Károly művészi matinéj színházban. Kassay Károly színész ezuton is értesíti Temesvár színház közönségét, hogy a műveit 17-én a nagy meleg miatt elhalasztja nagyszabású művészelőadást október 16-án, vasárnap délelőtt felténenye kezdettel feltétlenül megtartja a színházban. Az annak idején megvásárolt jegyek érvényesek. Jegyek kaphatók 50, 40, 30, 20 és 10 leies árban a színház pénztáránál, valamint a művészi rendező Kassay Károlynál.

A nagyváradi magyar színházat János Jenő kapta meg. Nagyvárad városi ideiglenes bizottsága egy nappal elutasított nagytanács összeülése előtt tározott a nagyváradi városi színház bérletének ügyében. Az ideiglenes bizottság hosszas tanácskozás után döntött, hogy az új szezonra színház János Jenő színházgátonak kapta meg. Eszerint Nagyvárad városa János Jenővel köti meg a színház bérletére vonatkozó szerződést azzal a kikötéssel, hogy heti két napot a Magyarországon vezetője alatt álló művésztszervezetnek köteles átengedni és a vendégművésztársulatok igényeit is teljesíteni tartozik. Kimondták azt is, hogy a város fognak a szerződés megkötésére városi érdekeket képviselő bizottságot felállítani.

Rádió

zerda, október 12. Bukarest. 1: Gramofonzene. 2: Gramofonzene. 6: Román könnyű zene. 7: A rádiózenekar hangversenye. 8:40: Gramofonzene. 9: Hegedűhangverseny. 9:4: Oboaművész. 10:15: Hegedűhangverseny. Budapest. 10:15: Az állástalan zenészek zongorás hangversenye. 1:5: Zenei hangverseny dr. Gálné Singer Borika (hegedű) és dr. Somogyi Zsigmondné (ének) közreműködésével. 1:5: Hírek. 5: Lindmayer Béla dr. előadása: Az uzoratorvényről. 5:45: Hírek. 6: Zenekari hangverseny. 7:50: Rádiózenekar hangversenye. 8:50: Hegedű előadása. 9:15: A rádió műsori negyedórása. 9:30: Angol és francia diákdalok. A londoni leadóállomás hangversenye. Utána hírek, majd cigányzenekar hangversenye. 10:15: 12:30: Zenekari hangverseny. Budapest. 4:20: Zongorahangverseny. 6: Délutáni hangverseny. Népies zene. 9:30: Diákdalok közlése Londonból. 10: Tánczene Londonból. 11:15: Szórakoztató zene. Budapest. 12: Gramofonzene. 1:5: A rádiózenekar hangversenye. 5: Gramofonzene. 6: Szórakoztató hangverseny. 9:30: Dalok. 9:30: Esti hangverseny. 10: A rádiózenekar játéka. Milánó. 11:30: Könnyű zene. 8:30: Gramofonzene. Budapest. Vigjáték, utána tánczene. Prága. Budapest. Délutáni hangverseny. 5:10: A rádiózenekar hangversenye. 8:15: Mexikói délamériki dalok. 9: A cseh filmzenék hangversenye. 11:20: Gramofonzene. Róma. 9: Gramofonzene. Budapest. Olasz zene-est. Stockholm. 7: Gramofonzene. 9:50: Hegedűhangverseny. Budapest. 7: Jazz-band. 8:30: Szórakoztató zene. 9:45: Orosz zene. 10:30: Gramofonzene. 12:30: Jazz-band. Varsó. Budapest. Könnyű zene. 9: Népies hangverseny. Budapest. Hangverseny. 11:15: Tánczene.

Közgazdaság

A temesvári kereskedelmi és iparkamara tanfolyamai gyárosok és kereskedők részére

A kereskedelmi és iparkamara két önálló tanfolyam rendezését tervezi. A nagyipar részére szóló kurzus tárgyalni fogja az önköltség kiszámításának céljait, a kalkulációnak és a mérlegnek egymáshoz való viszonyát, az árszabások különféle módját, az anyag- és bérköltség megállapítását, az üzemi költségek kikutatását és elszámolását, a foglalkoztatás fokának a költségekhez való viszonyát és a kalkulációnak a változó foglalkoztatáshoz való alkalmazását. A kis- és nagykereskedelem részére rendezett tanfolyam viszont a következőkre fog kiterjedni: a tudományos üzletvitelnek a kereskedelmi tevékenységre való hatása, a ke-

reskedelmi tevékenység különféle ágának munkafelosztása, az ellenőrzés célja és jelentősége a kereskedelmi üzemben, a mérleg- és hiteellenőrzés, a költségellenőrzés, a költségek és az ár között mutatkozó összefüggés, az eladási piacok elemzése és konjunkturakutatás.

Mind egyik tanfolyam hat egymást követő estén fog tartani, a szombat és vasárnap kihagyásával. A két tanfolyam vezetője Herches Henrik, a bécsi kereskedelmi és iparkamara előadója. Egy-egy tanfolyam részvételi díja főnökök és igazgatók részére 100 lei, tisztviselők részére 50 lei. Jelentkezni a kamarai titkári hivatalában e hó 15-ig lehet.

A temesvári gabonapiac tegnapi irányzata tartott volt. Kevés üzlet és csekély kínálat jellemezték a forgalmat. Árak a következők voltak: óbuza 610, ujbuzsa minőség szerint 570—585, tengetri 210, zab 240, árpa 230, rozs 410, burgonya 150 lei száz kilónként.

Hivatalos valutaárfolyamok. A Nemzeti Bank temesvári fiókjának tegnapi árfolyamai. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): font 578 (585), francia frank 658 (669), svájci frank 32.30 (32.75), schilling 19 (20), dinár 235 (260), dollár 166 (168), márk 39.85 (40.29).

Mit kíván a bányászati iparostársadalom. A bányászati kisiparosok vasárnap, október 16-án délelőtt tíz órakor kongresszust tartanak. A tárgysorozatnak harminckét pontja van, amelyek közül több széles érdeklődést igényelhet. Így követelik, hogy a kormány mellett az iparügylek intézésére külön államtitkárság szerveztessék. Szükségesnek tartják, hogy az iparosokat érdeklő törvénytervezeteket előzetesen mutassák be az ipari szervezeteknek. A munkanélkülség megszüntetésére közmunkákat kívánunk. Sürgetik az összes ipari törvények egységesítését. Kívánják az ipari

választott bíróságokról szóló törvény módosítását és a választott bíróság napidijainak biztosítására alap létesítését. Sürgetik továbbá az iparkamarák felállítását, a betegsegélyezés reformját, az iparosok adójának ötven százalékos leszállítást, az iparosok adósságainak konvertálását, a közüzemek megszüntetését, az állami szállításoknál a kisipar megfelelő részesítését, a maximális árak eltörlését, a kenyérbélyeg eltörlését, a munkatörvény módosítását, a vámtörvény megváltoztatását. A tárgysorozatban szerepel a tanoncoktatás átszervezése is.

ELSŐRENDÜ - SZARAZ
PARKETTA
VERSENYKÉPES OLCSÓ ÁRON
DELA KRAUSER FILM
TEMESVÁR 17. TELEFON: 18-44

Szeszes italnak éjjeli utáni árusítása. Az új szesz törvény értelmében a vendéglőkben és kávéházakban éjjel egy óra után csakis különleges engedély alapján szolgáltatható ki szeszes ital. A pénzügyigazgatóság felszólítja az érdekelteket, hogy ezt az igazolványt tizen-négy napon belül annál is inkább szerezzék meg, mert azokat, akik éjjeli egy óra után engedély nélkül árusítanak szeszes italokat, első ízben ezertől ötezer leig, másodízben pedig tizezertől huszonötezer leig terjedő pénzbírsággal sújtják. A vendéglősök és kávéos ipartársulata értesíti tagjait, hogy a szükséges engedélyt számukra megszerzi, a mennyiben nyolc napon belül az ipartársulat irodájában bejelentik, hogy az engedélyre szükségük van.

Mindenki október 14-én utazik a filléres gyorsal!

szabadíts meg a gonosztól!

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: **Kisregéző Bán András**
65. folytatás.

Halmos izgatottan kérdezte: Kicsoda? Hehe, — nevetett a detektív, — tudok, azt egyelőre csak a magam hátra tudom. Nem elég, hogy én ezt meg, de meg kell szereznem a bizonyítékokat is. Hiába mondanám önnek, hiába mondanám most az ügyésznek, hogy kit tartok bűnösnek, mindaddig, amíg ezt kézzel foghatólag nem bizonyíthatom senki nem hiszi azt el nekem. Lehet, sőt biztos, hogyha a bíróság elmondanám azt, amit most öntől hallottam, az esküdtek is kételkednének Tenei bűnösségében, sőt talán ránéreznék arra is, hogy a tulajdonképpentettes kicsoda, ez azonban mind érdekes, mert csak pusztán feltételeztem, amit nem támaszt alá semmi bizonyíték.
Halmos a detektív szavai igen lehangoltan:
— Szóval nincsen remény annak a bizonyítására, hogy kicsoda a tettes?
Stewens önzertesen a mellére csapott:
— Amig az én nevem Andy Stewens, amig az ártatlanul meghurcolt ember mentésére mindig van remény.

Ezzel újból kezdet nyújtott a mérnöknek.

— No, good by, mister Halmos, én most megyek.

— Hová siet?

— Megyek a bizonyítékokat összekezesni. Ha nem jelentkezem, az ne nyugtalanítsa önt. Lehet, hogy napokig sem fog látni. Annyi bizonyos, hogy éjjel-nappal dolgom lesz.

Ezzel máris otthagya Halmost. Stewens valóban nem mutatkozott.

Elkövetkezett a tárgyalás előtti nap és Stewens még mindig nem mutatkozott.

Halmos is és Ritter ügyvéd is végtelesen idegesek voltak elmaradása miatt. Keresésére indultak, de nem találták. A lakásán az egész idő alatt mindössze egyszer volt és akkor is csupán pár percre.

Remélték, hogy a tárgyalás reggelén mégis jelentkezni fog, de az nem történt meg. Telefonáltak a lakására, de az írónoka csak annyit válaszolt:

— Mister Stewens még mindig nem érkezett haza.

A tárgyalás iránt városszerte egész Chikágóban nagy érdeklődés mutatkozott. Tenkei Gábor ismert személyiség volt és azért rengetegen jöttek el a tárgyalásra, amelynek vádlottja a megmérgezett gyáros unokahuga volt.

A közönség részére fentartott helyeken számos előkelő hölgy és férfi szorongott.

Ismerőseink közül Dalton Elly és az anyja azonban nem voltak ott. Mind-

kettén a tanuk szobájában ültek.

És nem volt ott Baikalov Iván sem. Ezen a délelőttön is ott dolgozott a Tenkei-üzem orosz levelezési osztályán.

Baikalov még nem tudta, hogy Halmos már tudja, hogy ő tulajdonképpen Kovács Márton. Halmos nem szólhatott neki, mert ezt Stewens nyomatékosan megtiltotta neki.

Maga Halmos István mint tanu szerepelt a tárgyaláson.

Pont kilenc órakor bevonult a bíróság. Az esküdtek elfoglalták a helyeiket.

— Vezessék elő a vádlottat, — adta ki az utasítást a tárgyalás elnöke.

A következő pillanatban felnyílt az egyik mellékterem ajtaja és a fogházor kíséretében megjelent Éva.

Fekete gyászruha volt rajta. A fekete ruha még jobban kiemelte arcának fehérségét.

Éva a fogházor oldalán lesütött szemmel, de azért egyenesen haladt a vádlottak padja felé. A fogság és a sok szenvedés láthatóan megviselte, azonban szépsége még így is érvényesült.

— Ah, hallatszott a meglepetés hangja a közönség soraiból, amikor megpillantották.

— Az ember nem is hinné, — hallatszott a közönség köréből egy hang, hogy ennyi szépség mögött olyan sok gonoszság lehetséges.

Figyelmeztetem a közönséget, — szólott erőlyesen a bíró, miközben a csengőt megrázták, — hogy tartózkodjék a tetszés és a nem tetszés nyilvánításától,

mert különben kiürittetem a termet.

Aztán megkezdődött a tárgyalás.

A bíró megkérdezte Évát, hogyan hívják, hány éves, majd odafordult Hellis ügyészhez:

— Kérem a vádirat felolvasását.

Hellis ügyész fölállott, köhintett egyet, aztán fölvette az asztalkáján fekvő gépirásos iratot és olvasni kezdett:

— Vádirat a magyarországi Tenkei Éva ellen, aki személyes önzésből reggel meggyilkolta a nagybátyját, Tenkei Gábor chikágói gyárost.

A vádirat, amely számos gépelt oldalra terjedt ki, részletesen elmondotta Tenkei Gábor halálát, a gyilkosságot felfedezését, a nyomozást, majd rátért arra, hogyan irányult a gyuan Tenkei Évára és hogyan találták meg a szekrényében a bizonyítékokat.

A vádirat felolvasása után az ügyész leült. Előbb azonban önzertesen körülnézett a teremben, mintha mondani akarná:

— Lássátok emberek, milyen alapos munkát végeztem!

A tárgyalási elnök maga elé szólította Évát.

Éva fölállott és két lépést tett az elnöki emelvény felé.

— Megértette a vádat? — kérdezte az elnök.

— Igen.

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem.

(Folyt. köv.)

Egyes szó ára 3 lel; vastagabb betűvel 5 lel. Állástkeresők szavankint 2 lelt fizetnek. Jelíges hirdetések címét a kiadóhivatal nem közölheti. Ilyen hirdetésekre a jelíggel ellátott írásbeli ajánlatot kell beküldeni a kiadóhivatalnak.

Apróhirdetések

Legolcsóbb hirdetés — leggyorsabb eredmény

Apróhirdetéseket felvesz: Belvárosban: Déli Hírlap kiadóhivatala, Szentgyörgy-tér 4. Gyárvaróban: Kardos-trafik, Kossuth-tér Gránátos-utca sarok. Józsefvárosban: March-trafik, Küttl-tér. A hirdetés díj minden esetben előre fizetendő mert számlakírás és pénzbeszedés kiküldetése megrágtja a hirdetést.

Házasság

34 éves gör. kel. vallásu fiatalember, jömeneteli tiszlettel nőiülne kevés készpénz hozománnyal, vallás mellékes. Fényképes ajánlatokat „Boldogság” jelíggel a kiadóba kérek. (1331)

Levelezés

Muzeum jelíggel levél van a kiadóban. (1384)

Alkalmazás

Perfekt szakácsnő nagyobb háztartásban csakis jó bizonyítványokkal azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. (929)

Szolid mindenek szakácsnő nem tulfiatal, aki jól főz éves bizonyítványokkal 15-re felvétetik. Cím a kiadóban. (1382)

Jól főző mindenek szakácsnő éves bizonyítvánnyal 15-re felvétetik. Cím a kiadóban. (1386)

Állást keres

Apolónének ajánlkozik azonnalra középkori özvegy nő hosszu bizonyítványokkal. Cím a kiadóban. (859)

Adás-vétel

Eladó 216 négyzetöl ház hely a Niemetz kertben. Érdeklődni III., Tirol-utca 60, ajtó 14. (1380)

Fehér háló sodrony ágybetétekkel, tükrökkel, lámpákkal, függöny, ágyterítővel, garantált tiszta, olcsón eladó. Kozma, Dózsa-utca 43. Megtekinthető délután 5-ig. (1383)

Öltönyt, felöltőt, iskolaruhát

mérték után divatosan, jól és olcsón készít

Máthé szabómester

Gyárvaros, Háromkirály-u. 32. sz., a Török császárral szemben.

Figyelem!

Veszek csak készpénzért használt butorokat, egész háztartásokat, ruhákat, könyveket, varrógépet, porcellán- és egyéb háztartási cikket, Deutsch, IV., Fröbl-utca 28, régi szám, ajtó 3. Az udvarban. (1188)

Modern üvegeztáblákat és transparenseket

művészi kivitelben legolcsóbban készít, Zöldy címfestő, Boni ca 9. (1439)

Különléte

Munkájukban támogassuk a vakokat! Tagjaink kosár- és nádszék-fonással, házcipő készítésével, zenével és zongora-hangolással foglalkoznak, műhelyünkben mindennemű kosár és kerti butor javítást is vállalunk, levelezőlap hívásra a munkánkért házhoz is meggyünk, a n. é. közönség szíves támogatását kéri a „Vakok egylete” Erzsébetváros, Posta-utca 2. (509)

Figyelem!

Gőz- és kádfürdő, a katona kórház mellett (Temesvár) szeptember 29 óta nyitva, csütörtök, péntek, szombat és vasárnap délig a régi árak mellett. Igazgatóság. (1348)

Vasaltassa kalapját

Mártonnál, Józsefváros, Kossuth Lajos-utca 3 sz. Fiók: Gyárvaros, Andrassy-ut. (1614)

„O L L A” elismert és bebizonyítottan a legmegbízhatóbb

Cserépkályha

Kandalló

Takaréktűzhely

a gyártónál mindig a legolcsóbb. Kályhám valódi Chamotte agyagból készültek, melyek jóságáért garantálok.

TURI GYÖRGY

cserépkályhás egyedüli tüzelőhelyisége Gyárvaros, Liget-ut 9. (A gyárvarosi parkkal szemben)

15 leiert egyszer
60 leiert egész hétig
hirdetjük kiadó lakását!
A hirdetés díja előre fizetendő

1 szoba-konyha november 1-re Gyárvaros, Felsőárok-u. 5.

1 szobás mellékhelyiséggel (villany és vízvezeték) Erzsébetváros, Hattyu-u. 25.

2 szobás november 1-re Erzsébetváros, Hattyu-u. 52.

2 szobás utcai (mellékhelyiségekkel) Gyárvaros, Alsóárok-utca (Str. Gloria) 4.

2 szobás modern utcai november 1-re Erzsébetváros, Schmidt, Mühle Vilmos-u. 31.

3 szobás modern Belváros és Józsefvárosban. Közelebbit: Transylvania biztosító. Belváros, Hunyadi-u. 8. Telefon 11-74.

Hirdesse e rovatban kiadó lakását

3 szobás modern november 1-re Erzsébetvárosi parknál. Közelebbit: Hattyu-u. 6. — (régí szám) háztulajdonosnál,

Erzsébetváros, (Mühle kert) Victor Babeş.

4 szobás modern november 1-re Erzsébetváros, Tirol-u. 36. Ház mesternél.

Illits - Hotel - Carlton

„ BUDAPEST - DUNAPART ”
(Donaukai)

Elsőrangú szálloda Minden kényelem. Telefon, hideg-meleg folyóvíz minden szobában. Kitiűnő konyha. Nagy dunaparti kávéház. Mérsékelt árak.

Benjamin mór

Temesvár IV., Bem-utca 14. (Kandia közelében)

Szakszerű, modern elvek szerinti olcsón vállal mindennemű

nikkelezést
chromozást
ezüstözést
aranyozást
oxidációt